

KĀ PAŠVALDĪBAS IZLIETOS BUDŽETA LĪDZEKĻUS LĪVĀNU UN PREIĻU NOVADĀ?

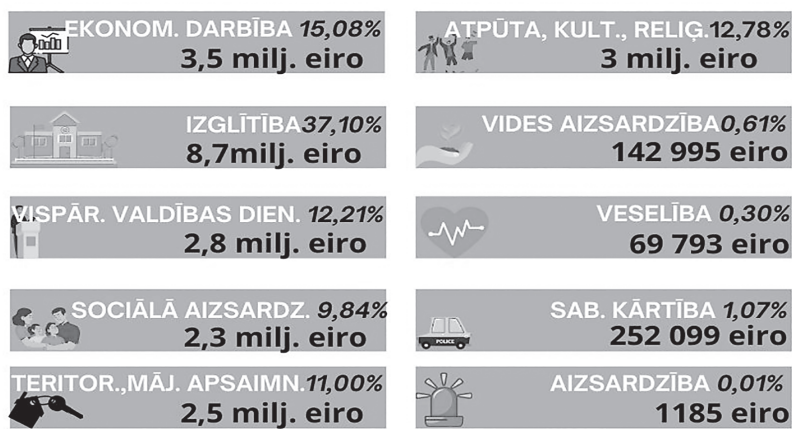
Egita Terēze Jonāne

Līvānu un Preiļu novada domju deputāti pieņēma 2026. gada budžetus. "Vietējā Latgales Avīzē" ielūkojās investīciju sadaļā, jo šim finansējumam būtu jāuzlabo iedzīvotāju dzīves kvalitāte, uzsverot arī deputātu diskusijas. Tāpat laikraksts jautāja iedzīvotājiem, kā, viņuprāt, abas pašvaldības varētu lietderīgāk izmantot budžeta līdzekļus.

Kur pašvaldība investēs Līvānu novadā?

LĪVĀNU NOVADA BUDŽETS Ieņēmumi - 18,977 milj. eiro
Izdevumi - 23,526 milj.eiro

Izdevumi

Līvānu novada domē skatītajā un diskutētajā 2026. gada budžeta investīciju projektu un pasākumu sarakstā iekļauta gājēju tilta pār Dubnas upi infrastruktūras attīstība, pašvaldības mājokļu atjaunošana, Rudzātu parka un estrādes labiekārtošana, sociālo mājokļu sakārtošana, sporta un rotaļu laukuma ierīkošana pie Lūzenieku pamatskolas, nauda paredzēta arī bērnu rotaļu aktivitāšu laukumiem novadā, kā arī sociālā aprūpes centra «Rožlejas» pamatu remontam.

Lielas investīcijas – vairāk nekā 2 milj. eiro – paredzētas ceļa Sutri–Ragaviki pārbūvei Sutru pagastā un Rīgas un Zaļās ielas posmu atjaunošanai Līvānos.

Tiks remontēta Līvānu novada kultūras centra skatuve un vairākas telpas, tāpat salabots Jēkaba Graubiņa Līvānu Mūzikas un mākslas skolas ēkas jumts, Rožupes kultūras namā uzlabos skatuvi un nomainīs logus (turpat sakārtos Rožupes estrādi), bet Sutru pagastmājā/ kultūras namā atjaunos gaiteni.

Savukārt gan skolās, gan Līvānu pirmsskolas izglītības iestādē «Rūķīši» ieviesīs jaunas tehnoloģijas vai aprīkojumu, tiks modernizēts vai uzlabots ielu apgaismojums vairākās ielās Līvānos un tiks izstrādāti ielu apgaismojuma projekti Jersikas, Pienotavas, Kurzemes u. c. ielām turpat Līvānos. Taps arī multifunkcionāls pakalpojumu punkts un tiks sakārtotas pašvaldības meliorācijas sistēmas.

Turpat uzsvērti Līvānu pussalas teritorijas labiekārtošanas darbi, Daugavas krasta saopššana un videonovērošanas iekārtu izvietošana Līvānu novadā, kā arī Līvānu stikla un

amatniecības centra ēkas siltināšanas projekta izstrādāšana. Vēl pašvaldība pirks traktoru, ko izmantos pagastu apvienība galvenokārt zāles pļaušanai, un lietotu autobusu skolēnu pārvadājumiem. Lūzenieku pamatskolā, Sutru pagasta pārvaldē un Jersikas pamatskolā uzlabos apkures sistēmas, kā arī tiks pētīts, kā apkuri uzlabot Rudzātu vidusskolā. Pašvaldība izstrādās ceļa Veiguri–Silavas–Robežnieki–Gaiņi pārbūves projektu un Daugavpils ielas posma no Baznīcas ielas krustojuma līdz krustojumam ar Kurzemes ielu, kā arī Vecskolas, Ezeru, Robežu un Ausekļa ielas Līvānos pārbūves tehniskos projektus.

Budžeta līdzekļi paredzēti arī mazākiem projektiem, kas ir svarīgi konkrētām iedzīvotāju grupām (tautas tērpu iegāde, iedzīvotāju sadarbība utt.) un līdzdalības budžetam. Jāpiebilst, ka minimālā investīcijas summa projektam ir 52 600 eiro, bet maksimālā – gandrīz 550 000 eiro.

Kur pašvaldība investēs Preiļu novadā?

PREIĻU NOVADA BUDŽETS Ieņēmumi - 34,112 milj. eiro
Izdevumi - 40,030 milj.eiro

Izdevumi

Budžeta sadaļā par plānotajiem projektiem 2026. gadā un turpmāk ietvertie projekti un pasākumi orientēti uz konkrētām iedzīvotāju grupām, piemēram, jauniešiem, ģimenēm, vecākiem, veselīgā dzīvesveida piekritējiem, pedagogiem. Ir arī konkrētu infrastruktūru izveides vai atjaunošanas projekti. Proti, tā ir Kooperatīvās ielas atjaunošana un siltumtrašu izbūve un Žika laukuma izveide Preiļos, atpūtas vietas ierīkošana pie Pelēču ezera un Mierpilnas atziņu takas izveide pie Cirīša ezera. Investīcijas paredzētas arī ceļu Rušona–Siveriņa, Purmaļi–Lielie Anspoki un Litavnieki–Kraņiņi pārbūvei, kā arī Skolas ielas Riebiņos un Noliklavu un Kurzemes ielas Preiļos seguma atjaunošanai. Tiks īstenoti pašvaldības sociālo mājokļu atjaunošanas un pašvaldības dzīvojamā fonda uzlabošanas projekti.

Pašvaldības budžetā redzams arī Preiļu centra (tostarp autoostas) pārbūves projekts, kas saplānots trīs kārtās. Projekta kopējās izmaksas ir 4,5 milj. eiro, tai skaitā 2,230 milj. eiro ir Eiropas Reģionālās attīstības fonda atbalsts, bet 352 994 eiro – pašvaldības līdzfinansējums.

Jāiestarpina, ka šis ir finansiāli un darbos vērienīgākais projekts, citiem projektiem saplānotais finansējums ir no 1500 eiro līdz 600 000 eiro, un vairāk nekā 30 projekti tiks īstenoti ar Eiropas Savienības finansiālo atbalstu.

Tāpat budžeta saistošajos noteikumos teikts, ka šogad atvērs papildu grupu Aglonas pirmsskolas izglītības iestādē, uzlabos mācību bāzi Preiļu 1. pamatskolā un Jāņa Eglīša Preiļu Valsts ģimnāzijā, atjaunos siltumapgādi Aglonas vidusskolā un attīstīs digitālo centru Preiļu Galvenajā bibliotēkā. Pašvaldība pielāgos un aprīkos patvēruma un piešķirs finansējumu gan iekšpagalmu atjaunošanai un īpašumu pieslēgšanai centrālajam ūdensvadam, gan energoefektivitātes pasākumiem. Budžetā iekļauta kūdras katlu noma pagastos, apskaušanas iekārtu iegāde lauku kultūras namiem un lapkoku praulgrauža aizsardzības pasākumi. Turpat norādīts, ka tiks īstenots tūrisma infrastruktūras (informatīvo zīmju, stendu, laivu ielaišanas staciju u. c.) projekts, atbalstītas jau uzsāktā projekta «Vēsturiskais ceļš – augšup» aktivitātes, finansēts arī līdzdalības budžets un sakārtotas pašvaldības meliorācijas sistēmas.

Vēl šogad tiks izstrādāti būvprojekti koplietošanas ūdensnotekas atjaunošanai Aizkalnē un lietus ūdens sistēmu sakārtošanai Jaunajā, Dārza, Ziedu un Miera ielā Preiļos.

Deputātu diskusijas par budžetu

Līvānu novads. Deputāti vaicāja, kāpēc investīciju programmā ceļu un ielu infrastruktūras attīstības projekti aptver tikai dažus pagastus, jo iepriekšējā sasaukumā vismaz viens šāds projekts tika realizēts katrā pagastā. Izskanēja arī pārmetumi, kāpēc samazināta datorspeciālista slodze.

Preiļu novads. Grozot Preiļu novada pašvaldības un tās institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības nolikumu, paredzēts finansējums desmit papildu atvaļinājuma dienām, kas noteiktas domes priekšsēdētājam un viņa vietniekiem, izpilddirektoram un viņa vietniekam. Komentējot deputātu vaicājumu, kāds ir pamatojums šādam lēmumam, pašvaldības amatpersonas skaidroja, ka domes vadība strādā arī brīvdienās un svētku dienās, tāpēc šāds lēmums esot loģisks. Lai gan turpat saistošajos noteikumos teikts, ka papildu atvaļinājuma dienas nosaka, ņemot vērā nostrādātos gadus. Izskanēja arī komentārs, ka arī pārējie pašvaldības darbinieki strādā ārpus darba laika, tāpēc šāds lēmums «idejiski nav korekts».

Bija arī ieteikums ieviest komercspeciālista amatu, kurš uzraudzītu uzņēmējdarbības atbalsta projektus, un priekšlikums palielināt bērnu dzimšanas pabalstu līdz solītajiem 400 eiro.

Iedzīvotāju priekšlikumi

Laikraksta aptaujā sociālajos tīklos gan Alberts, gan Inta rosina sakārtot pagastu ceļus, jo «rudeņos un pavasaros tie nav izbraucami», tāpat Inta mudina attīstīt kultūras dzīvi. Valentīna aicina sakārtot Preiļu autoostas teritoriju.

Plašāku komentāru uzrakstīja māksliniece Kristīne Līpkova: «Manuprāt, pašvaldības budžets nav tikai tehnisks dokuments. Tas ļoti skaidri parāda, ko mēs patiesībā uzskatām par svarīgu. Tā ir izvēle starp īstermiņa lāpšanu un ilgtermiņa, tālredzīgu attīstību».

Protams, izbraucami ceļi un sakārtota infrastruktūra ir mūsu drošības pamats. Taču šodienas ģeopolitiskajos apstākļos ir atbildīgi domāt arī par patvertēm, ūdens pieejamību krīzes situācijās un informācijas nodošanu iedzīvotājiem ga-dījumos, ja digitālā vide (Facebook, internets) nav pieejama. Iedzīvotājiem ir jāzina, kā rīkoties krīzē. Cerēt, ka nelaime mūs apies, un nedarīt neko – tas ir bezatbildīgi.

Bez izglītības un mūžizglītības nav līdzdalības. Bez kultūras nav identitātes. Manā skatījumā Līvānos stikla pūšanas tradīcija ir unikāla vērtība, taču, ja šodien neapmācīsim jaunos meistaros, rīt vairs nebūs kam šo prasmi nodot. Būtu jāatrod līdzekļi vismaz vēl viena stikla pūtēja apmācībai. Profesionālā māksla, nerunājot par karsto stiklu, ir arī spēcīgs magnets tūristiem un vietējās ekonomikas attīstībai.

Esmu par ieguldījumiem atpūtas, pastaigu taku un aktīvā sporta vietu izveidē un uzlabošanā – vide, kurā cilvēki var būt, kustēties un justies labi, un tā nav greznība, tā ir nepieciešamība.

Un vēl – nepietiek tikai darīt labas lietas, ja par tām neviens nezina. Redzāmība un atpazīstamība veido uzticību un ir pamats investīcijām un labvēlīgai uzņēmējdarbības videi. Atbalsts uzņēmējdarbībai un iedzīvotāju iniciatīvām apliecina uzticību saviem cilvēkiem – tiem, kuri iegulda savu laiku un enerģiju skaidrākā un dzīvākas vides veidošanā.

Jā, un mana pārlicība, ka kultūra nav greznība. Tā ir vide, kurā cilvēki izvēlas palikt, atgriezties un dzīvot. Kultūra nav izdevumi – tā ir ieguldījums cilvēkos, nākotnē, vietas identitātē un sabiedrības saliedētībā.»

Tikmēr Inese uzsver: «Jārada apstākļi (darba vietas, mājokļi), lai jaunieši, jaunās ģimenes izvēlētos dzīvot Preiļu novadā. Primāri ir jāuzlabo demogrāfiskie rādītāji. Savādāk pēc pāris gadiem nebūs cilvēku, kas lietos sakārtotos ceļus un izmantos autoostu. Pašvaldības līdzekļi ir jāizmanto, balstoties uz ilgtermiņa mērķiem, vīziju, nevis uz īstermiņa mērķiem.»

Autores kolāžas

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem».

«Par projekta raksta «Kā pašvaldības izlietos budžeta līdzekļus Līvānu un Preiļu novadā?» saturu atbild SIA «Vietējā»».